

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 34, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1753](#) 10-11-2020

Hawala-bankieren. Is sprake geweest van het uitoefenen van het 'bedrijf van betaaldienstverlener' als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft doordat 'geldtransfers' als bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG werden uitgevoerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1756](#) 10-11-2020

Middel over schending EVRM omdat raadsman tijdens het politieverhoor geen verhoorbijstand heeft kunnen verlenen aan verdachte.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1757](#) 10-11-2020

Zijn de bewezen verklaarde gedragingen 'geweld' tegen personen als bedoeld in artikel 141 lid 1 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1759](#) 10-11-2020

Aanwezigheidsrecht bij detentie in buitenland.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1760](#) 10-11-2020

Aanwezigheidsrecht bij detentie in het buitenland, uit anderen hoofde gebleken uit in cassatie overgelegd stuk.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1761](#) 10-11-2020

Niet-ontvankelijkverklaring na mondelinge klacht in hoger beroep over betekeningsvoorschriften van een terechtzitting in eerste aanleg.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1764](#) 10-11-2020

Herziening over overtreding van artikel 9 lid 1 WW 1994.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1752](#) 10-11-2020

Is feit waarvoor uitlevering is verzocht strafbaar krachtens Nederlandse wettelijke bepaling waarvan overtreding wordt bedreigd met vrijheidsstraf van ten minste één jaar?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1763](#) 10-11-2020

Is het aanhoudingsverzoek terecht afgewezen?

Annotatie

[Openlijke geweldpleging tegen opsporingsambtenaren. Commentaar bij Hoge](#)

[Raad 10 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1757.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Verhoorbijstand politieverhoor. Commentaar bij Hoge Raad 10 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1756.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Hawala-bankieren; bedrijf van betaaldienstverlener \(artikel 2:3a Wft\).
Commentaar bij Hoge Raad 10 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1753.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Aanhoudingsverzoeken: steeds een probleem.](#)

prof. mr. H. de Doelder

ANNOTATIE

**Openlijke geweldpleging tegen opsporingsambtenaren.
Commentaar bij Hoge Raad 10 november 2020,
ECLI:NL:HR:2020:1757.**

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen en goederen is bewezen verklaard, over het oordeel van het hof dat de bewezen verklaarde gedragingen ‘geweld’ tegen personen als bedoeld in artikel 141 lid 1 Sr opleveren.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder onder meer overwogen dat in het onderhavige geval uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkt dat de verdachte en zijn mededader zich schuldig hebben gemaakt aan het zeer boos en agressief schreeuwen tegen verbalisanten, wild met de armen zwaaien, zich breed maken, met gebalde vuisten staan, het omsingelen van de verbalisant, het duwen/wegduwen van een fiets, die de andere verbalisant tussen hem en verdachte en zijn mededader in hield, en het trappen tegen de fiets van die verbalisant. Voornoemde gedragingen hebben – gelet op het tijdstip waarop de verbalisanten ter plaatse waren (02.09 uur) en het moment van aanhouding van mededader (02.22 uur) – in een tijdsbestek van ongeveer tien minuten plaatsgevonden. Gelet op het korte tijdsbestek ziet het hof de bovengenoemde handelingen als één geheel van gedragingen.

Uit het proces-verbaal van laatstgenoemde verbalisant volgt dat sprake is geweest van een zeer bedreigende situatie. Om die reden heeft deze verbalisant (op meerdere momenten) zijn pepperspray gepakt. De verbalisant zag dat de verdachte, toen de verbalisant voor de eerste keer zijn pepperspray pakte, even hiervan schrok, doch zijn agressieve houding voortzette. Voorts heeft die verbalisant gerelateerd dat hij zich door het agressieve gedrag van de verdachte en zijn mededader bedreigd voelde. Uit hetgeen eerstgenoemde verbalisant heeft gerelateerd blijkt eveneens dat hij vanwege het agressieve gedrag van de verdachte zijn pepperspray had gepakt teneinde deze snel te kunnen gebruiken. Verdachte bleef echter schreeuwen. Uit het feit dat beide verbalisanten hun pepperspray hebben gepakt, leidt het hof af dat zij zich door het handelen van de verdachte en zijn mededader bedreigd hebben

gevoeld. Gelet op de aard van de beschreven gedragingen, alsmede de omstandigheden waaronder die zijn geschied – doordat bijvoorbeeld de afstand tussen het gezicht van de verdachte en het gezicht van de andere verbalisant minder dan 30 cm bedroeg en eerstgenoemde verbalisant door de verdachte en zijn mededader werd omsingeld – kunnen de hierboven beschreven gedragingen – in onderling verband en samenhang bezien – naar het oordeel van het hof objectief gezien ook als bedreigend worden ervaren.

Gelet op de aard van voornoemde gedragingen en de omstandigheden waaronder de bewezen verklaarde handelingen hebben plaatsgevonden en gelet op het bedreigende karakter ervan, alsmede gelet op hetgeen de verbalisanten daaromtrent hebben gerelateerd, acht het hof bewezen dat als gevolg van die gedragingen de openbare orde is verstoord. De gedragingen van verdachte en zijn mededader zijn van een zodanig ernstig karakter dat gesproken kan worden van openlijke geweldpleging tegen personen in de zin van artikel 141 Sr.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging op artikel 141 lid 1 Sr toegesneden is. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende woord 'geweld' is gebruikt in de betekenis die dat woord heeft in die bepaling. De Hoge Raad overweegt dat het hof onder meer heeft vastgesteld dat de verdachte op de laatstgenoemde verbalisant afrende, schreeuwde dat deze weg moest gaan en trapte tegen de fiets van de verbalisant, terwijl deze de fiets voor zich hield. Ook de mededader pakte de fiets vast, duwde en trapte ertegen, waarbij de verbalisanten achter hun fietsen werden klemgezet door de verdachte en zijn mededader, van wie één slaande bewegingen maakte in de richting van de eerstgenoemde verbalisant en pogingen deed om bij haar te komen. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte en zijn mededader zeer boos en agressief schreeuwden tegen de verbalisanten, wild met de armen zwaaiden, zich breed maakten en met gebalde vuisten stonden. De Hoge Raad oordeelt dat het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van openlijk 'geweld' tegen personen in de zin van artikel 141 lid 1 Sr, niet van een onjuiste rechtsopvatting getuigt en toereikend gemotiveerd is.

ANNOTATIE

Verhoorbijstand politieverhoor. Commentaar bij Hoge Raad 10 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1756.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie medeplegen van gewoontewitwassen, meermalen gepleegd en medeplegen van valsheid in geschrift is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van het verweer dat het 'EVRM is geschonden' omdat de raadsman tijdens het politieverhoor geen verhoorbijstand heeft kunnen verlenen aan de verdachte.

Het hof heeft het verweer waarop de klacht doelt, als volgt samengevat en verworpen:

'Door de verdediging is op verschillende gronden betoogd dat de advocaat-generaal niet|ontvankelijk dient te worden verklaard in de vervolging van de verdachte.

(...)

f. De raadsman heeft indertijd geen verhoorbijstand kunnen geven aan de verdachte. Ook hierdoor is het EVRM geschonden. Het hof begrijpt de door de raadsman inzake de ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie gevoerde verweren aldus dat deze niet gebaseerd worden op het bepaalde in artikel 359a Sv.

(...)

Ad f. Wat betreft de stelling van de verdediging dat de raadsman niet in de gelegenheid is gesteld aan verdachte verhoorbijstand te geven, geldt dat in 2011 naar vaste rechtspraak de aangehouden verdachte recht had op rechtsbijstand in die zin dat hem gelegenheid moest worden geboden om voorafgaand aan het verhoor een advocaat te raadplegen (ECLI:NL:HR:2009:BH3079/BH3081/BH3084). Aan het EVRM kon in een situatie als hier aan de orde niet het recht worden ontleend dat de raadsman aanwezig mocht zijn bij het politieverhoor. Een zodanig recht is eerst op een later in de tijd gelegen moment aan de verdachte toegekend.'

De Hoge Raad overweegt dat het in ECLI:NL:HR:2019:1985 heeft overwogen dat het in ECLI:NL:HR:2015:3608, r.o. 6.3, heeft beslist dat hij voortaan – dus vanaf die datum – ervan uitgaat dat een aangehouden verdachte het recht heeft op aanwezigheid en bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie (de zogenoemde verhoorbijstand), behoudens het bestaan van dwingende redenen om dat recht te beperken. De verdachte kan uitdrukkelijk dan wel stilzwijgend doch in elk geval ondubbelzinnig afstand doen van dat recht. Dit brengt mee dat de verdachte vóór de aanvang van het verhoor dient te worden gewezen op zijn recht op bijstand van een raadsman. Dit recht op bijstand heeft niet alleen betrekking op het eerste verhoor, maar ook op daarop volgende verhoren.

Aanleiding voor deze aanscherping was onder meer een aantal uitspraken van het EHRM, gewezen in de jaren na – met betrekking tot een recht op verhoorbijstand andersluidende – ECLI:NL:HR:2009:BH3079, alsmede de totstandkoming van Richtlijn 2013/48/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures en in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel en het recht om een derde op de hoogte te laten brengen vanaf de vrijheidsbeneming en om met derden en consulaire autoriteiten te communiceren tijdens de vrijheidsbeneming (*PbEU* 2013, L 294). Het recht op verhoorbijstand is sinds 3 juli 2017 neergelegd in artikel 28d Sv, door de inwerkingtreding van *Stb.* 2016, 475, houdende de implementatie van deze richtlijn.

Over de gevolgen van een verzuim in de nakoming van het recht op verhoorbijstand zoals dit recht na 22 december 2015 bestond, heeft de Hoge Raad in voornoemd arrest van 22 december 2015 overwogen dat indien een aangehouden verdachte niet de gelegenheid is geboden om zich bij zijn verhoor door de politie te laten bijstaan door een raadsman, dat in beginsel een vormverzuim oplevert als bedoeld in artikel 359a Sv. Gelet op de uitleg die in ECLI:NL:HR:2004:AM2533 aan deze bepaling is gegeven, moet de rechter, indien ter zake verweer wordt gevoerd, beoordelen of aan een verzuim enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. Daarbij dient hij rekening te houden met de in het tweede lid van artikel 359a Sv genoemde factoren. Het rechtsgevolg zal immers door deze factoren moeten worden gerechtvaardigd. Een van die factoren is ‘de ernst van het verzuim’.

In ECLI:NL:HR:2009:BH3079 is beslist dat ingeval een aangehouden verdachte niet dan wel niet binnen redelijke grenzen de gelegenheid is geboden om voorafgaand aan het eerste verhoor door de politie een advocaat te raadplegen, zulks in beginsel een vormverzuim als bedoeld in artikel 359a Sv oplevert waardoor, gelet op de rechtspraak van het EHRM, een belangrijk (strafvorderlijk) voorschrift of rechtsbeginsel in aanzienlijke mate is geschonden, hetgeen na een daartoe strekkend verweer – op grond van diezelfde rechtspraak – in de regel

dient te leiden tot uitsluiting van het bewijs van de verklaringen van de verdachte die zijn afgelegd voordat hij een advocaat kon raadplegen. Het gaat dan om het onthouden aan de verdachte van de mogelijkheid na en in overleg met zijn raadsman zijn proceshouding tijdens het verhoor te bepalen. Zo een verzuim zal in de regel ernstiger zijn dan de afwezigheid van de raadsman tijdens dat verhoor. Dit brengt mee dat – zolang de genoemde Richtlijn nog niet in de Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd dan wel de implementatietermijn van die Richtlijn nog niet is verstreken – het rechtsgevolg dat aan de afwezigheid van de raadsman bij het verhoor moet worden verbonden niet noodzakelijkerwijs hoeft te bestaan uit bewijsuitsluiting. In dat verband moet erop worden gewezen dat artikel 359a Sv niet uitsluit dat – afhankelijk van de omstandigheden van het geval – strafvermindering wordt toegepast dan wel wordt volstaan met de enkele vaststelling dat een onherstelbaar vormverzuim is begaan.

De Hoge Raad overweegt dat, gelet op de in ECLI:NL:PHR:2020:1052 onder 17 tot en met 19 genoemde recente rechtspraak van het EHRM, in het bijzonder het arrest in de zaak *Beuze/België* waarin is beslist dat ‘the right of access to a lawyer’ mede inhoudt ‘that suspects have the right for their lawyer to be physically present during their initial police interviews and whenever they are questioned in the subsequent pre-trial proceedings’ (ECLI:CE:ECHR:2018:1109JUD007140910, par. 134), ook met betrekking tot verhoren van een verdachte die hebben plaatsgevonden in de periode voorafgaand aan 22 december 2015 de vraag aan de orde kan komen of de omstandigheid dat een verdachte in een concreet geval geen verhoorbijstand heeft gekregen, meebrengt dat de veroordeling van de verdachte niet berust op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM. Indien in dat geval geen sprake was van dwingende redenen, zal die vraag moeten worden beantwoord met inachtneming van onder meer de factoren genoemd in de rechtspraak van het EHRM, waaronder in het bijzonder de arresten van 13 september 2016, nrs. 50541/08, 50571/08, 50573/08 en 40351/09 (*Ibrahim e.a./Verenigd Koninkrijk*). Indien langs die weg wordt vastgesteld dat het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM niet is geschonden, doet zich dus evenmin een geval voor als bedoeld in ECLI:NL:HR:2013:BY5321, r.o. 2.4.4, waarin ‘bewijsuitsluiting (...) noodzakelijk kan zijn ter verzekering van het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM, zoals daaraan mede door het EHRM uitleg is gegeven’.

De Hoge Raad overweegt dat het hof geoordeeld heeft dat in 2011 aan het EVRM niet het recht kon worden ontleend op aanwezigheid en bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie (de zogenoemde verhoorbijstand), nu het recht op verhoorbijstand eerst op een later in de tijd gelegen moment aan de verdachte is toegekend. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel gelet op wat in ECLI:NL:HR:2019:1985 is overwogen, van een onjuiste

rechtsopvatting getuigt. De Hoge Raad oordeelt dat dat echter niet tot cassatie behoeft te leiden. Uit ECLI:NL:HR:2019:1985 blijkt dat een van de in artikel 359a Sv genoemde rechtsgevolgen kan worden verbonden aan de vaststelling dat – in de periode voorafgaand aan 22 december 2015 – de aangehouden verdachte niet de gelegenheid is geboden om zich bij zijn verhoor door de politie te laten bijstaan door een raadsman. Niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vervolging komt als in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg echter slechts in uitzonderlijke gevallen in aanmerking. Nu het namens de verdachte gevoerde verweer slechts inhoudt dat ‘het EVRM is geschonden’ omdat de raadsman ‘indertijd geen verhoorbijstand heeft kunnen geven aan de verdachte’, is het door de verdediging gevoerde, tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie strekkende, verweer onvoldoende onderbouwd. Gelet op die onvoldoende onderbouwing en de ondergeschikte betekenis die de verklaring van de verdachte bij de politie op 9 september 2009 – over welke verklaring de klacht gaat en die weergegeven is in ECLI:NL:PHR:2020:1052 onder 5 – heeft in de bewijsvoering van het hof, was ook een ander in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg niet in aanmerking gekomen. De verdachte heeft daarom geen in rechte te respecteren belang bij zijn cassatieberoep.

ANNOTATIE

Hawala-bankieren; bedrijf van betaaldienstverlener (artikel 2:3a Wft). Commentaar bij Hoge Raad 10 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1753.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven, medeplegen gewoontewitwassen en medeplegen overtreding van een voorschrift, gesteld bij artikel 2:3a lid 1 Wft, terwijl dit feit opzettelijk wordt begaan, meermalen gepleegd is bewezen verklaard, onder meer over het oordeel van het hof dat sprake is geweest van het uitoefenen van het 'bedrijf van betaaldienstverlener', als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft, doordat 'geldtransfers' als bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG werden uitgevoerd.

Het hof heeft overwogen dat naar zijn oordeel in de onderhavige zaak sprake is van het verrichten van geldtransacties buiten het formele geldcircuit. Het op deze manier overdragen van (grote) geldbedragen in grensoverschrijdend verband wordt ook wel aangeduid met de term 'ondergronds bankieren' of 'hawala-bankieren'. Hawala-bankieren is een informele vorm van het verrichten van geldtransacties die berust op het principe van verrekening, binnen een vaak grensoverschrijdende kring van vertrouwenspersonen, die allen hun eigen rol vervullen. Kort gezegd komt het systeem erop neer dat tegen verrekening van de overeengekomen wisselkoers, zonder gebruik te maken van een betaalrekening, door een 'bankier' en met behulp van een of meer tussenpersonen een geldbedrag betaalbaar wordt gesteld, dat op een eerder moment elders is ingebracht. De hierdoor ontstane schuld bij de uitkerende bankier wordt voldaan door (latere) onderlinge verrekening tussen de bankiers. Het systeem minimaliseert de noodzaak van de fysieke verplaatsing van geld, maar uiteindelijk wordt bij de daadwerkelijke uitbetaling wel vaak gebruikgemaakt van geldkoeriers.

De verdachte is cumulatief ten laste gelegd de overtreding van artikel 3 lid 1 Wet inzake de geldtransactiekantoren en artikel 2:3a lid 1 Wft. Het hof stelt voorop dat onder beide strafbepalingen de feitelijke gedragingen die de verdachte (in medepleegvorm) zijn ten laste gelegd kunnen worden bewezen. Dat volgt reeds uit de bewezenverklaring van de ten laste

gelegde feiten onder feiten 1 en 2.

De raadvrouw heeft betoogd dat geen sprake is van een overtreding van het verbod van artikel 2:3a lid 1 Wft reeds omdat de verdachte geen ‘betaaldienstverlener’ is in de zin van die bepaling. Het hof overweegt dat artikel 2:3a Wft de implementatie van artikel 29 van de betalingsrichtlijn 2007/64/EG is. De definitie van een betaaldienst in de zin van de richtlijn wordt volgens artikel 4 van de richtlijn bepaald door de bijlage van die richtlijn. In die bijlage wordt onder 6 een ‘geldtransfer’ omschreven als ‘een betalingsdienst waarbij, zonder opening van betaalrekeningen op naam van de betaler of de begunstigde, van een betaler geldmiddelen worden ontvangen met als enig doel het daarmee corresponderende bedrag over te maken (ond. Hof) aan een begunstigde of aan een andere, voor rekening van de begunstigde handelende betalingsdienstaanbieder en/of waarbij de geldmiddelen voor rekening van de begunstigde worden ontvangen en aan de begunstigde beschikbaar worden gesteld’.

Volgens de verdediging is in dit geval niet gebleken van het overmaken van geldbedragen of het ten behoeve van een begunstigde in ontvangst nemen van gelden. Er is eerder sprake van een complex systeem waarbij geldbedragen in ontvangst worden genomen en via meerdere (verreken)schijven uiteindelijk bij een begunstigde terechtkomen. Het gaat ook om het in ontvangst nemen van bedragen van/voor andere bankiers, het ontvangen van A en uiteindelijk (via diverse verrekeningen) uitbetalen aan B, die in geen enkele relatie staat tot A.

De advocaat-generaal heeft vrijspraak gevorderd voor dit feit omdat de gedragingen niet kunnen worden gekwalificeerd als het verrichten van een betaaldienst in de zin van de Wft omdat niet bewezen kan worden dat de ontvangen geldbedragen rechtstreeks worden overgemaakt naar een begunstigde. Voor de dienst verricht door de verdachte was geen vergunning nodig en niet is gebleken van een girale component.

De vraag die voorligt is of hetgeen is bewezen verklaard tevens een strafbaar feit (in de zin van artikel 2:3a van de Wft) is. Die vraag wordt door het hof bevestigend beantwoord. Daartoe wordt overwogen dat de term ‘overmaken’ in de zin van de richtlijn een bredere betekenis heeft dan het enkel giraal overmaken van geldbedragen. Dit volgt reeds uit de nadere overweging 7 in de richtlijn waar wordt opgemerkt:

‘(7) Een geldtransfer is een eenvoudige betalingsdienst, doorgaans op basis van contanten welke door een betaler worden verstrekt aan een betalingsdienstaanbieder die het overeenkomstige bedrag, bijvoorbeeld via een communicatienetwerk, overmaakt aan een begunstigde of aan een andere, voor rekening van de begunstigde handelende betalingsdienstaanbieder. Deze diensten voor het betalen van rekeningen moeten worden behandeld als de in deze richtlijn omschreven geldtransferdiensten, tenzij de bevoegde

autoriteiten oordelen dat de activiteit onder een andere in de bijlage genoemde betalingsdienst valt.’

Het overmaken van contanten via een communicatienetwerk moet naar het oordeel van het hof aldus worden begrepen dat ook de aan de verdachte verweten gedragingen daaronder vallen. De contanten die elders aan een betalingsdienstaanbieder zijn verstrekt worden hier te lande door een andere betalingsdienstaanbieder verstrekt aan een begunstigde. Aldus worden geldbedragen overgemaakt in de zin van verplaatsing van A naar B. Het hof hecht er voor de uitleg van artikel 2:3a Wft belang aan dat de toezichthouder van de Wft, te weten: DNB, uitdrukkelijk het ‘overmaken van geld naar begunstigden in het buitenland, met name naar landen met een minder ontwikkeld banksysteem en waar het gebruik van bankrekeningen minder voorkomen’, rekent tot dienst 6 van de bijlage bij voornoemde richtlijn. Dat het hier gaat om een complex systeem waarbij sprake is van meerdere (verreken)schijven zoals de raadvrouw betoogt doet daar niet aan af. Uit het voorgaande volgt dat de richtlijn voor het ‘overmaken’ van gelden niet de eis stelt van een girale component zoals betoogd door de advocaat-generaal. Uit het dossier volgt evenmin dat verdachte een registratie had.

De Hoge Raad overweegt dat voor de beoordeling van de klacht van belang zijn: artikel 1:1 (oud) Wft, zoals dat luidde ten tijde van het onder 3 bewezen verklaarde feit en artikel 2:3a lid 1 Wft, artikel 4 onderdeel 3 Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG, *PbEU* 2007, L 319/1 (hierna: Richtlijn 2007/64/EG), artikel 4 punt 3 van de bijlage bij de Richtlijn 2007/64/EG, artikel 4 onderdeel 13 Richtlijn 2007/64/EG en artikel 29 Richtlijn 2007/64/EG.

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging toegesneden is op artikel 2:3a lid 1 Wft in verbinding met artikel 1:1 (oud) Wft. Het in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende begrip ‘het uitoefenen van het bedrijf van betaaldienstverlener’ moet daarom geacht worden daar te zijn gebruikt in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in die bepalingen in verbinding met de krachtens artikel 1:1 (oud) Wft toepasselijke Richtlijn 2007/64/EG. Uit het samenstel van genoemde bepalingen vloeit voort dat onder meer sprake is van ‘het uitoefenen van het bedrijf van betaaldienstverlener’, als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft, als de verdachte zijn bedrijf maakt van het verlenen van betaaldiensten bestaande uit het uitvoeren van geldtransfers waarbij geldbedragen worden overgemaakt en/of geldmiddelen worden ontvangen en beschikbaar gesteld, zoals bedoeld in artikel 4 van de Richtlijn 2007/64/EG.

De Hoge Raad oordeelt dat het hof terecht tot uitgangspunt heeft genomen dat voor het

verrichten van een betaaldienst in de vorm van een geldtransfer als bedoeld in artikel 4 onderdeel 13 Richtlijn 2007/64/EG niet is vereist dat het desbetreffende geldmiddel op enig moment giraal wordt overgemaakt. De Hoge Raad oordeelt dat voor zover de klacht van een andere opvatting uitgaat, het daarom niet tot cassatie kan leiden. De Hoge Raad overweegt dat blijkens de bewijsvoering het hof een handelwijze heeft vastgesteld – door het hof getypeerd als ondergronds of hawala-bankieren – waarbij buiten het ‘formele geldcircuit’ in grensoverschrijdend verband zonder gebruikmaking van betaalrekeningen, door derden ingebrachte geldbedragen elders contant betaalbaar werden gesteld aan door die derden beoogde begunstigden. Op basis van onder meer deze vaststellingen heeft het hof geoordeeld dat de desbetreffende handelwijze kan worden aangemerkt als het uitvoeren van geldtransfers in de zin van de Richtlijn 2007/64/EG en dat aldus sprake is geweest van het uitoefenen van het ‘bedrijf van betaaldienstverlener’, als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft. De Hoge Raad oordeelt dat die oordelen geen blijk geven van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk zijn.

ANNOTATIE

Aanhoudingsverzoeken: steeds een probleem.

prof. mr. H. de Doelder

Annotatie bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1608, SR 2020-0328.

In de onderhavige casus werd wederom een aanhoudingsverzoek aan de orde gesteld. De niet-gemachtigde raadvrouw deed een verzoek tot aanhouding omdat zij geen contact had kunnen krijgen met haar cliënt, waarbij zij opmerkte dat de verdachte wellicht geen weet heeft van de zitting.

Het hof Den Haag besliste na raadkameroverleg dat het verzoek werd afgewezen, omdat er niet is gebleken dat er een adres is van de verdachte waar hij wel bereikt kan worden en de verdachte zelf primair verantwoordelijk is voor contact met zijn raadvrouw.

De Hoge Raad beslist andermaal dat, nu het hof niet heeft vastgesteld dat de dagvaarding in hoger beroep in persoon is uitgereikt of dat verdachte anderszins op de hoogte is geraakt van de datum van de zitting, het hof een afweging had moeten maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen.

We kunnen zeggen: ‘andermaal’, omdat deze sacrale zin al lang gebruikt wordt door de Hoge Raad (bijv. ECLI:NL:HR:2019:1737 en ECLI:NL:HR:2019:1142), voortvloeiend uit het overwogene in HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934. In dat arrest had het hof helemaal niet gereageerd op het aanhoudingsverzoek, hetgeen aanleiding was voor de Hoge Raad een zogenoemd overzichtsarrest te wijzen. Te allen tijde moet de beslissing van het hof zijn opgenomen in het proces-verbaal. Het zou kunnen dat de rechter de argumenten, die aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag liggen en blijvend niet of onvoldoende worden onderbouwd, niet aannemelijk acht. Dan zijn we, mits die veronderstelling begrijpelijk is, klaar. In alle andere gevallen moet er een belangenafweging worden gemaakt (en de weerslag daarvan in het proces-verbaal worden opgenomen) tussen het belang van het aanwezigheidsrecht van de verdachte en het belang dat de samenleving heeft bij een spoedige berechting, waarbij ook gedacht kan worden aan een eventuele benadeelde partij, het procesverloop en het gewicht van de zaak.

De vraag tot aanhouding kan worden gedaan door de gemachtigde raadsman, maar ook door de niet-gemachtigde raadsman met het oog op het waarmaken van verdachtes aanwezigheidsrecht en, indien van toepassing, met het oog op het alsnog verkrijgen van de machtiging.

Nog twee voorwaarden: de beslissing moet uiteraard ter zitting worden genomen (en niet alleen door de voorzitter voorafgaande aan de behandeling ter zitting), na het horen van het openbaar ministerie.

Toch ging het en gaat het blijkbaar in de praktijk vele keren mis: het hof had zich in de hier besproken zaak uitvoerig uitgelaten over zijn argumenten: van de verdachte die hoger beroep instelt en prijs stelt op berechting op tegenspraak, mag, volgens het hof, worden verwacht dat hij de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen neemt om te voorkomen dat de appeldagvaarding hem niet bereikt of de inhoud daarvan aan hem niet bekend wordt. Tot die maatregelen, zo vervolgt het hof, kan in elk geval worden gerekend dat de verdachte zich bereikbaar houdt voor zijn raadsman. Het kennelijk niet treffen van deze maatregelen kan de rechter bij zijn oordeel betrekken.

De Hoge Raad (rechtsprekende met drie raadsheren) houdt het simpel: het hof had de sacrale afweging moeten maken, nu de mogelijkheid aanwezig is, dat de verdachte geen weet heeft van de zitting.

De gedachtegang van het hof is begrijpelijk, zeker in de kringen van de geciviliseerde maatschappij. Maar of dat in kringen van de gehele samenleving zo leeft?

Ik betrek in mijn noot nog een paar arresten, waarbij het aanhoudingsverzoek in 2020 aan de orde kwam.

HR 3 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:378: het hof overweegt dat de verdachte weet heeft van het feit, dat zijn strafzaak in hoger beroep wordt behandeld en dat hij zich dus bereikbaar dient te houden voor zijn raadsman: de lezer herkent de overeenkomsten van deze door het Bossche hof behandelde zaak met de Haagse zaak.

In HR 21 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:756 was er iets anders aan de hand: de raadsman was te laat ter zitting in eerste aanleg verschenen doordat een andere zaak was uitgelopen en verzocht aanhouding. Vervolgens wilde de raadsman dat het hof de zaak terug zou verwijzen naar de rechtbank. Dat nu ging te ver: vormverzuimen begaan door de eerste rechter kunnen door behandeling in appel worden hersteld.

In HR 21 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:769 had de raadsman zijn verzoek tot aanhouding in

het geheel niet onderbouwd. De Hoge Raad stelt dat de verdediging concrete omstandigheden moet aanvoeren die aan de grondslag van het verzoek liggen om de rechter in staat te stellen te oordelen. Dat mag van de Hoge Raad, ook al heeft de verdediging gezegd aanhouding te willen 'in verband met het uitoefenen van de aanwezigheidsrecht' van de verdachte.

Tot slot HR 30 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1172. De overigens wel gemachtigde raadsman zegt te weten dat de verdachte graag aanwezig wil zijn, maar hij weet niet waarom de verdachte niet is verschenen. Er zijn dus geen specifieke gronden aangegeven die tot toewijzing van het verzoek moeten leiden. De Hoge Raad accordeert dat het hof dit verzoek heeft afgewezen.

Kortom: er kan een verzoek worden gedaan om aanhouding om het aanwezigheidsrecht uit te oefenen (er moeten wel gronden zijn aangevoerd, bijv. ziekte of afwezigheid) of om machtiging alsnog te verkrijgen. De rechter kan dit verzoek al dan niet aannemelijk achten. De Hoge Raad toets op begrijpelijkheid. Als verdediging aanvoert dat de raadsman of -vrouw niet weet waarom de verdachte niet aanwezig is, dan kan de rechter in zijn aannemelijkheidsoordeel betrekken of de dagvaarding al dan niet in persoon is betekend. Acht de rechter de gronden aannemelijk, dan dient de sacrale belangenafweging plaats te vinden. Bij vermeende ziekte kan de rechter een verduidelijking vragen indien hij die stelling niet op voorhand aannemelijk acht.

Eigenlijk is het minder begrijpelijk dat de Hoge Raad steeds weer hetzelfde moet beslissen. Er zijn op deze website al meerdere annotaties verschenen over dit onderwerp (HR 2 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:983 en HR 7 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1158, telkens met commentaar van J.H.J. Verbaan). Toch is nu weer nodig aandacht te besteden aan dit onderwerp. Niet uitgesloten is dat de werkdruk een belangrijke oorzaak is van de afwijkende beslissingen van de hoven. Kennelijk ligt de oplossing van de Hoge Raad niet zo voor de hand, dat alle hoven dat tot hun bagage kunnen rekenen. Als dat zo is, dan rijst de vraag naar de legitimiteit van de beslissingen. Enerzijds moeten de hoven zich beter oriënteren op de arresten van de Hoge Raad, maar anderzijds kan van de Hoge Raad worden verwacht arresten te wijzen, die beter aansluiten op de gevoelens van de lagere rechtspraak. Zo rijst de vraag of de rechtspraak van de Hoge Raad (in elk geval met betrekking tot dit onderwerp) niet neerkomt op pseudowetgeving door van de lagere rechtspraak te eisen dat men het format van de Hoge Raad gebruikt.

RECHTSPRAAK

Is het aanhoudingsverzoek terecht afgewezen?

Is het aanhoudingsverzoek terecht afgewezen?

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan op de terechtzitting worden gedaan door de verdachte of zijn raadsman die daartoe door de verdachte op grond van artikel 279 Sv is gemachtigd. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de verdachte die op de terechtzitting niet is verschenen, kan daar een verzoek doen tot aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het openbaar ministerie daaromtrent is gehoord.

De verdachte of zijn raadsman moet concreet de omstandigheid aanvoeren die aan het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ten grondslag ligt. Indien zo'n omstandigheid niet wordt aangevoerd, mag de rechter het verzoek om die reden afwijzen. In de regel mag van de verdachte of diens raadsman worden gevergd dat hij ter staving van het verzoek (alsnog) de gegevens verstrekt die de rechter met het oog op de te nemen beslissing noodzakelijk acht. Als de rechter de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet zonder meer aannemelijk acht, kan hij gevolgen verbinden aan de omstandigheid dat het verzoek onvoldoende door bewijsstukken is gestaafd en/of aan zijn verlangen tot aanvulling niet (genoegzaam) is voldaan.

Voor het oordeel dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is, volstaat echter niet steeds de vaststelling dat die omstandigheid onvoldoende is onderbouwd. Het is immers mede afhankelijk van de aard van de aangevoerde reden – in het bijzonder of het gaat om een omstandigheid die zich onverwacht aandient, bijvoorbeeld in verband met ziekte van de verdachte – of, alvorens wordt beslist op het verzoek, gelegenheid dient te worden geboden het verzoek van een nadere toelichting te voorzien en/of op een later

moment (alsnog) bewijsstukken over te leggen. Opmerking verdient echter dat de rechter het bieden van die gelegenheid en het nemen van een beslissing over de aannemelijkheid van de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, achterwege kan laten op grond van zijn oordeel dat wat is aangevoerd – ware het juist – in de hierna weer te geven afweging van belangen niet tot toewijzing van het verzoek leidt.

Nadat in voorkomende gevallen gelegenheid is geboden voor een nadere toelichting of het overleggen van bewijsstukken, kan de rechter het verzoek reeds – dat wil zeggen: zonder tot die afweging van belangen over te gaan – afwijzen op de grond dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is.

Wanneer zich niet het geval voordoet dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid op de terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing (vgl. HR 12 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1737).

Het oordeel van het hof dat ‘het belang van een voortvarende rechtspleging prevaleert boven het belang van verdachte bij aanhouding van behandeling van zaak’ is, gelet op wat door de raadsman met betrekking tot het voeren van een straftoemetingsverweer door de verdachte aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1763

Zaaknummer: 20/00219

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: 279 Sv, 281 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Is feit waarvoor uitlevering is verzocht strafbaar krachtens Nederlandse wettelijke bepaling waarvan overtreding wordt bedreigd met vrijheidsstraf van ten minste één jaar?

Is feit waarvoor uitlevering is verzocht strafbaar krachtens Nederlandse wettelijke bepaling waarvan overtreding wordt bedreigd met vrijheidsstraf van ten minste één jaar?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat het feit waarvoor de uitlevering is verzocht, naar Nederlands recht strafbaar is gesteld bij artikel 3.37 lid 1 Wet natuurbescherming.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het feit waarvoor de uitlevering is verzocht naar Nederlands recht opzettelijke overtreding van een voorschrift, gesteld krachtens artikel 3.37 lid 1 Wet natuurbescherming, oplevert. In aanmerking genomen dat het op grond van artikel 3.37 lid 1 Wet natuurbescherming, in samenhang met artikel 3.14 aanhef en onder a Regeling natuurbescherming, uitsluitend verboden is specimens van de soorten die zijn vermeld in bijlage A, B of C van de CITES-basisverordening zonder uitvoervergunning of wederuitvoercertificaat uit te voeren, onderscheidenlijk uitsluitend is toegestaan specimens van de soorten die zijn vermeld in bijlage D van die verordening in de Gemeenschap binnen te brengen, indien de nodige controles zijn verricht en vooraf in het douanekantoor aan de grens waar de specimens worden binnengebracht kennisgeving van invoer is gedaan, is het oordeel van de rechtbank niet begrijpelijk, omdat de rechtbank niet heeft vastgesteld van welke martersoort of -soorten de marterstaarten die bij de opgeëiste persoon zijn aangetroffen, afkomstig zijn en de door de Russische autoriteiten overgelegde stukken eveneens zonder nadere specificatie inhouden dat het gaat om marterstaarten. Het cassatiemiddel is gegrond.

De Hoge Raad zal, met vernietiging van de uitspraak van de rechtbank, op grond van artikel 31 lid 8 Uitleveringswet doen wat de rechtbank had behoren te doen en de gevraagde uitlevering ontoelaatbaar verklaren. Gelet op de wijze waarop het feit waarvoor uitlevering is verzocht, is omschreven – en waarin niet is gespecificeerd van welke martersoort(en) de marterstaarten afkomstig zijn – levert dat feit immers naar Nederlands recht niet op het misdrijf van

opzettelijke overtreding van een voorschrift gesteld krachtens artikel 3.37 lid 1 Wet natuurbescherming. Hetzelfde geldt voor het misdrijf van opzettelijke overtreding van een voorschrift gesteld bij of krachtens artikel 3.38 lid 1 Wet natuurbescherming, terwijl het feit zoals omschreven ook niet in enige andere wetsbepaling waarvan overtreding wordt bedreigd met een vrijheidsstraf van ten minste één jaar strafbaar is gesteld. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat overtreding van artikel 10.2 Adw enkel wordt bedreigd met een geldboete van de derde categorie. Aan het verdragsvereiste inzake de dubbele strafbaarheid is dus gelet op de voornoemde stukken niet voldaan.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van de rechtbank, verklaart de verzochte uitlevering ontoelaatbaar en gelast de beëindiging van de ter zake van het uitleveringsverzoek bevolen vrijheidsbeneming van de opgeëiste persoon.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1752

Zaaknummer: 20/01544

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: L.J. Woltring

Wetsartikelen: 2.1 EUV, 3.37 Wet natuurbescherming en 10 Adw

RECHTSPRAAK

Herziening over overtreding van artikel 9 lid 1 WvW 1994.

Herziening over overtreding van artikel 9 lid 1 WvW 1994.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Het in de aanvraag aangevoerde moet worden aangemerkt als een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal. De aanvraag is daarom gegrond.

De Hoge Raad, verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de politierechter en verwijst de zaak naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1764

Zaaknummer: 20/01230

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.M. Bekooij

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijkverklaring na mondelinge klacht in hoger beroep over betekeningsvoorschriften van een terechtzitting in eerste aanleg.

Niet-ontvankelijkverklaring na mondelinge klacht in hoger beroep over betekeningsvoorschriften van een terechtzitting in eerste aanleg.

Het cassatiemiddel komt op tegen de niet-ontvankelijkverklaring door het hof van de verdachte in zijn hoger beroep.

Het hof heeft mede op de grond dat door of namens de verdachte geen mondelinge bezwaren tegen het vonnis zijn opgegeven, de verdachte op de voet van artikel 416 lid 2 Sv niet-ontvankelijk verklaard in het ingestelde hoger beroep. In aanmerking genomen dat de – op dat moment gemachtigde – raadsman van de verdachte ter terechtzitting naar voren heeft gebracht dat niet is voldaan aan de betekeningsvoorschriften voor de zitting van de rechtbank van 14 november 2018 zodat de zaak moet worden teruggewezen naar de rechtbank en dat de verdachte die in eerste aanleg tot vier maanden gevangenisstraf was veroordeeld, in verband met schade aan zijn bedrijf geen onvoorwaardelijke gevangenisstraf opgelegd wil krijgen, is dat oordeel niet begrijpelijk.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug de zaak naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1761

Zaaknummer: 19/03885

Rechters: J. de Hullu, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Aanwezigheidsrecht bij detentie in het buitenland, uit anderen hoofde gebleken uit in cassatie overgelegd stuk.

Aanwezigheidsrecht bij detentie in het buitenland, uit anderen hoofde gebleken uit in cassatie overgelegd stuk.

Het cassatiemiddel klaagt in het licht van artikel 6 EVRM over het oordeel van het hof dat met de behandeling van de zaak kon worden voortgegaan buiten aanwezigheid van de betrokkene. Het voert daartoe aan dat de betrokkene tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in het buitenland was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

In cassatie is – door middel van aanhechting aan de schriftuur – een ‘Haftbescheinigung’ van 21 oktober 2019 overgelegd van de Justizvollzugsanstalt München. Dit stuk houdt in dat de betrokkene zich vanaf 17 oktober 2018 in Duitsland in voorarrest bevindt.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor zijn vermeld in het arrest dat de Hoge Raad heden heeft gewezen in de met deze ontnemingszaak samenhangende strafzaak ECLI:NL:HR:2020:1759.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1760

Zaaknummer: 19/01755

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 279 Sv, 281 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Aanwezigheidsrecht bij detentie in buitenland.

Aanwezigheidsrecht bij detentie in buitenland.

Het cassatiemiddel klaagt in het licht van artikel 6 EVRM over het oordeel van het hof dat met de behandeling van de zaak kon worden voortgegaan buiten aanwezigheid van de verdachte. Het voert daartoe aan dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in het buitenland was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Uitgangspunt is dat als de oproeping van een verdachte die is ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), geldig is betekend (uitgereikt) en de verdachte noch zijn bepaaldelijk gevolmachtigde raadsman op de terechtzitting is verschenen, de rechter – behoudens duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – kan uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht. De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak in verband met een andere strafzaak was gedetineerd zonder dat dit de rechter bekend was.

Aan de herkomst en betrouwbaarheid van het stuk dat in cassatie is overgelegd, behoeft in redelijkheid niet te worden getwijfeld. Uit dat stuk moet worden afgeleid dat de verdachte op het moment van de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep al ruim vier maanden in verband met een andere zaak was gedetineerd. Gelet daarop en in aanmerking genomen dat de oproeping om op de terechtzitting in hoger beroep van 27 maart 2019 te verschijnen rechtsgeldig maar niet in persoon is uitgereikt en de op die terechtzitting aanwezige raadsman niet uitdrukkelijk door de verdachte was gemachtigd de verdediging te voeren, is de beslissing van het hof om het onderzoek ter terechtzitting voort te zetten achteraf gezien onjuist.

Het cassatiemiddel is dus terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en

afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1759

Zaaknummer: 19/01749

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 279 Sv, 281 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Zijn de bewezen verklaarde gedragingen ‘geweld’ tegen personen als bedoeld in artikel 141 lid 1 Sr?

Zijn de bewezen verklaarde gedragingen ‘geweld’ tegen personen als bedoeld in artikel 141 lid 1 Sr?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de bewezen verklaarde gedragingen ‘geweld’ tegen personen als bedoeld in artikel 141 lid 1 Sr opleveren.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 141 lid 1 Sr. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende woord ‘geweld’ is gebruikt in de betekenis die dat woord heeft in die bepaling.

Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de verdachte op de verbalisant [hoofdagent 1] afrende, schreeuwde dat deze weg moest gaan en trapte tegen de fiets van de verbalisant, terwijl deze de fiets voor zich hield. Ook de mededader [betrokkene 1] pakte de fiets vast, duwde en trapte ertegen, waarbij de verbalisanten achter hun fietsen werden klemgezet door de verdachte en zijn mededader, van wie één slaande bewegingen maakte in de richting van de verbalisant [hoofdagent 2] en pogingen deed om bij haar te komen. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte en zijn mededader [betrokkene 1] zeer boos en agressief schreeuwden tegen de verbalisanten, wild met de armen zwaaiden, zich breed maakten en met gebalde vuisten stonden. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van openlijk ‘geweld’ tegen personen in de zin van artikel 141 lid 1 Sr, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1757

Zaaknummer: 19/02393

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 141 Sr

RECHTSPRAAK

Middel over schending EVRM omdat raadsman tijdens het politieverhoor geen verhoorbijstand heeft kunnen verlenen aan verdachte.

Middel over schending EVRM omdat raadsman tijdens het politieverhoor geen verhoorbijstand heeft kunnen verlenen aan verdachte.

Middel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat het 'EVRM [is] geschonden' omdat de raadsman tijdens het politieverhoor geen verhoorbijstand heeft kunnen verlenen aan de verdachte.

Het hof heeft geoordeeld dat in 2011 aan het EVRM niet het recht kon worden ontleend op aanwezigheid en bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie (de zogenoemde verhoorbijstand), nu het recht op verhoorbijstand eerst op een later in de tijd gelegen moment aan de verdachte is toegekend. Dat oordeel getuigt van een onjuiste rechtsopvatting gelet op wat de Hoge Raad in het arrest van 17 december 2019 heeft overwogen. Het middel klaagt daarover terecht.

Tot cassatie behoeft dat echter niet te leiden. Uit het voornoemde arrest blijkt dat een van de in artikel 359a Sv genoemde rechtsgevolgen kan worden verbonden aan de vaststelling dat – in de periode voorafgaand aan 22 december 2015 – de aangehouden verdachte niet de gelegenheid is geboden om zich bij zijn verhoor door de politie te laten bijstaan door een raadsman. Niet|ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vervolging komt als in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg echter slechts in uitzonderlijke gevallen in aanmerking. Nu het namens de verdachte gevoerde verweer slechts inhoudt dat 'het EVRM is geschonden' omdat de raadsman 'indertijd geen verhoorbijstand [heeft] kunnen geven aan de verdachte', is het door de verdediging gevoerde, tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie strekkende, verweer onvoldoende onderbouwd. Gelet op die onvoldoende onderbouwing en de ondergeschikte betekenis die de verklaring van de verdachte bij de

politie op 9 september 2009 – over welke verklaring het cassatiemiddel gaat en die is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 – heeft in de bewijsvoering van het hof, was ook een ander in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg niet in aanmerking gekomen. De verdachte heeft daarom geen in rechte te respecteren belang bij zijn cassatieberoep.

Redelijke termijn

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van achttien maanden.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze zeventien maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1756

Zaaknummer: 19/01452

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 359 Sv, 359a Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Hawala-bankieren. Is sprake geweest van het uitoefenen van het ‘bedrijf van betaaldienstverlener’ als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft doordat ‘geldtransfers’ als bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG werden uitgevoerd?

Hawala-bankieren. Is sprake geweest van het uitoefenen van het ‘bedrijf van betaaldienstverlener’ als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft doordat ‘geldtransfers’ als bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG werden uitgevoerd?

Middel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer met betrekking tot het onder 3 ten laste gelegde feit over het oordeel van het hof dat sprake is geweest van het uitoefenen van het ‘bedrijf van betaaldienstverlener’, als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft, doordat ‘geldtransfers’ als bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG werden uitgevoerd.

De tenlastelegging onder 3 is toegesneden op artikel 2:3a lid 1 Wft in verbinding met artikel 1:1 (oud) Wft. Het in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende begrip ‘het uitoefenen van het bedrijf van betaaldienstverlener’ moet daarom geacht worden daar te zijn gebruikt in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in die bepalingen in verbinding met de krachtens artikel 1:1 (oud) Wft toepasselijke Richtlijn 2007/64/EG.

Uit het hiervoor onder 3 weergegeven samenstel van bepalingen vloeit voort dat onder meer sprake is van ‘het uitoefenen van het bedrijf van betaaldienstverlener’, als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft, als de verdachte zijn bedrijf maakt van het verlenen van betaaldiensten bestaande uit het uitvoeren van geldtransfers waarbij geldbedragen worden overgemaakt en/of geldmiddelen worden ontvangen en beschikbaar gesteld, zoals bedoeld in artikel 4 Richtlijn 2007/64/EG.

Het hof heeft terecht tot uitgangspunt genomen dat voor het verrichten van een betaaldienst in de vorm van een geldtransfer als bedoeld in artikel 4 onderdeel 13 Richtlijn 2007/64/EG

niet is vereist dat het desbetreffende geldmiddel op enig moment giraal wordt overgemaakt. Voor zover het middel uitgaat van een andere opvatting, kan het daarom niet tot cassatie leiden.

Blijkens de hiervoor weergegeven bewijsvoering heeft het hof een handelwijze vastgesteld – door het hof getypeerd als ondergronds of hawala-bankieren – waarbij buiten het ‘formele geldcircuit’ in grensoverschrijdend verband zonder gebruikmaking van betaalrekeningen, door derden ingebrachte geldbedragen elders contant betaalbaar werden gesteld aan door die derden beoogde begunstigen. Op basis van onder meer deze vaststellingen heeft het hof geoordeeld dat de desbetreffende handelwijze kan worden aangemerkt als het uitvoeren van geldtransfers in de zin van de Richtlijn 2007/64/EG en dat aldus sprake is geweest van het uitoefenen van het ‘bedrijf van betaaldienstverlener’, als bedoeld in artikel 2:3a lid 1 Wft. Die oordelen geven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en zijn niet onbegrijpelijk. Het cassatiemiddel faalt ook in zoverre.

Het cassatiemiddel komt voorts op tegen de kwalificatie van het onder 3 bewezen verklaarde. Het voert daartoe aan dat de tenlastelegging en de bewezenverklaring niet inhouden dat het feit is begaan door een persoon ‘met zetel in Nederland’.

Het cassatiemiddel faalt in zoverre eveneens. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 53 en 54.

Redelijke termijn

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van vijftien maanden.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze veertien maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-11-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1753

Zaaknummer: 18/04416

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: S. van den Akker en P. van Dongen

Wetsartikelen: 2.3a Wft en 4 Richtlijn 2007/64/EG